Ч. 66. Чернівцї, пятниця дня 21. марта (2. цьвітня) 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днів по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Престольна промова.

Бесїду, котрою цїсар відкрив в понедїлок нову сесию ради державної, подали ми в ч. 63 в телеґрафічнім змістї. Нинї подаємо єї дословно:

„На початку нового важного періоду житя конституцийного зібрав я вас, панове, при моїм престолї. Засилаю вам цїсарский привіт і витаю сердечно. В часї минувшої сесиї оправдала репрезентация держави довіре, яке я поклав на єї любов вітчини і розважність, бо мимо істнуючих противностий довершила на многих областях державного житя обильну в плоди працю. Надїю ся, що усовершите і поведете дальше се, що так щасливо зачало ся, та возьметесь за нову хосенну роботу і з успіхом єї покінчите. В тій надїї скріпляє мене ще й се, що законодатна дїяльність, звернена до розширеня права виборчого, вже покінчена та що удало ся запевнити широким верствам населеня конституцийну репрезентацию; тож тепер буде можливе інтереси всїх кругів, відповідно їх оправданій потребі, увзглядити з тим умірковaнем, яке випливає зі спільної і повної одвічальности працї для добра загалу.

Наколи се усовершене конституциї представляє ся важним чинником для державного устрою, то осягає оно своє повне значінє в змаганях для здорових социяльних реформ.

Ваша дїяльність повинна бути звернена в тім напрямі, щоби достаточною опікою окружити населенє під взглядом материяльним і культурним, щоби в межах істнуючого ладу суспільного лагодити заходячі противности, однак не ставляючи силї продуктивній підприємцїв надмірних жадань за для цїлий социялїстичних та не ослабляючи супротив заграницї їх спроможности конкуренцийної, котра також і для робітників не є без хісна. В тім дусї виготовить небавом правительство проєкти реформи закона о обезпеченю від нещасних случаїв і на случай хороби.

Предметом особливої запопадливости буде старанє о удержанє промислового стану на становищи, яке єму належить в житю економічнім, а до тої цїли буде стреміти виобразованє фахової вправи, побуджуванє до засновуваня товариств і инші подібні средства. (Оплески). При розумній помочи самих промисловцїв їх стан піднесе ся.

Промислова продукция, котрій припала визначна роля в загальнім економічнім орґанїзмі, потребує успішної підпори. Задачию правительства буде надати їй того.

Цїлу увагу займає тяжке положенє, в якім находить ся продукция рільна, то могуче жерело державної сили і добробиту. (Живі оплески). Правительство буде уважати своїм обовязком підпирати єї і дати достаточну поміч рільництву против грозячих єму небезпечностий. (Оплески).

Буде панам предложений закон о фаховій орґанїзациї рільничого стану. (Оплески).

Однак найважнїйшим і найпильнїйшим завданем в найблизшім періодї сесиї являє ся уладженє тих договорів, що відносять ся до відновленя митово-торговельної умови з краями корони угорскої, до податків консумцийних, які в обох територіях державних мають бути трактовані після рівних засад, дальше до уладженя квестиї банкової і довершеня реґуляциї валюти, вкінци до означеня пропорциї квоти потрібної на спільні потреби монархії. Переняті патротичним духом, розслїдити по справедливости предложені вам проєкти, котрих скоре полагодженє зарівно пожадане як і потрібне.

В часї нової сесиї будемо мусїли звернути увагу також на ряд инших важних питань.

В обсязї внутрішної адміністрациї займете ся предложенями правительственними, котрих цїлию улїпшити обезпеченя на ріжних полях житя господарского.

В деяких частях держави обявляє ся витревало і рішучо змаганє у населеня шукати зарібку за границею і оно заслугує певне, щоби ви на то явище рівноважне під взглядом господарским як і економічним звернули увагу. Вскорі представить вам правительство проєкт закона в тій справі.

Плеканем науки і штуки займе ся правительство особливо печаливо і буде старати ся на поли публичної просьвіти піднести уровень загального образованя за помочию усовершеня істнуючих институций. Найпершою задачию школи позістане єї виховуюча дїяльність. Ту дїяльність треба буде зробити успішнїйшою через відповідне уладженє в семінариях учительских.

На поли законодавства судового займете ся панове змінами ординациї конкурсової і поступованем в справах неспорних. Закони о судиях мирових та громадских урядах посередничаючих а також в цїли улекшеня условій зарібкових і руху економічного, о чеках і переказах купецких, наконець о стоваришенях господарских будуть вам предложені.

Важна задача скодифікованя права карного у всїх єго галузях буде піднята, скоро лиш буде дана можність правними відносинами, уґрунтованими новим законом о поступованю цивільнім на нових основах.

Правительство займе ся проєктом войскової процедури карної, котра увзглядить специяльні войскові інтереси та вимоги новочасної науки права, і предложить проєкт закона в справі береженя тайни войскової. В найблизшім часї буде предложений проєкт закона о стяганю і примусовім вношеню безпосередних податків, причім буде управильнене відшкодоване громад за стяганє державних податків. (Оплески).

В наміреній реформі закона о провинах скарбових будуть провідною гадкою гуманїтарні засади новочасного закона карного а в реформі закона о належитостях — взгляди на конечність зниженя належитостий переносних від малої і середної вартости та наконець засада проґресивности.

Взгляди на загально державну господарку вимагають конче основного упорядкованя господарки королеств і країв коронних і правитель-

---

29

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Я би вказав передовсїм на то, на чім минули остатні три десятки лїт нашого столїтя для тих двох малих відломків двох досить великих народів, руского і польского в Галичинї. Правда, що на безнастанній національній борбі, веденій більше або менше сьвідомими силами. Богата впливовою, заможною шляхтою та інтелїґенциєю народність польска захопила в свої руки власть і уживає єї з більшою або меншою справедливостию в користь свою. Наш нарід у Поляків — то „братний“ нарід — при банкетах, при великих сьвятах, але коли єму має ся щось дати, тодї він ворог. Інтелїґенция польска осїла по містах і селах на землях прикарпатскої Руси, а що має звичайно уряди в своїх руках, то надає головно містам, споконвіку руским, цїху польских осель. Єї сьвідомість народна, більша як у рускої малочисленної інтелїґенциї, спомагана культурними заходами Поляків в Росиї, додає їй віри в себе і удержує єї все на пануючім становищи. Ваші три мілїони народу в Австриї, з вивченими численними провідниками на чолї, стоять против трох мілїонів руского народу, що лиш недавно визволеного з панщини, бідного власною інтелїґенциєю, а ще біднїйшого провідниками, пригнобленого економічною руїною і напятнованого наслїдками довголїтної неволї: несьвідомостию свого бутя, недостачею похопности до самопомоги та невольничою підданостию перед всяким сурдутовцем.

— Ну, і що з того? — спитав ся староста. — Чи ви думаєте, що правительство або Поляки можуть постарати ся, щоби Русини в Галичинї стали відразу рівно з другими сильні, т. зн. рівно богаті, рівно просьвічені, рівно вироблені полїтично і социяльно?

— Пан староста має рацию! — докинув маршалок, глянувши з маловаженєм на Славка.

— І я кажу, що пан староста має рацию — відповів Славко.

— І що з того? Конституция для всїх, однакова воля і Русинами дорабляти ся! — сказав маршалок.

— В тім і лихо, — говорив Славко — що конституция така як наша не для всїх має однакову вартість, для культурного народу она щастем, для некультурного нещастем.

— Може російский абсолютизм вам би більше подобав ся? — нападав маршалок.

— То нї, пане маршалку; але що я мабуть не помиляю ся, то всї бачимо, коли подивимо ся на ту нерівну борбу, яку тілько в ріжнонародній Австриї можна бачити: під крилами конституциї, свободи і гаслом любови до свого народу майже безоглядне поборюванє другого народу, з котрим доля судила сусїдувати або і в суміш жити. Ви маєте силу, значить: за вами і справедливість, але яка та справедливість? Вовча справедливість!

— Добре каже! — замітив Заборовский.

— Армія інтелїґенциї вашої взяла провід трохи не у всїх наших містах і місточках і господарить собі в свою користь, а не в нашу.

Маршалок ставав нетерпеливий. — Хто-ж тому винен — почав він — що ваша руска інтелїґенция, в більшій части сьвя-

ство наміряє тепер передати краям значні суми з доходу з податків безпосередних. Оно буде також після сили підпомагати змаганя країв в цїли утвореня окремих податків краєвих. Також в цїли піднесеня і розширеня комунїкаций предложить правительство проекти, котрих предметом будуть дороги водні, дальший розвій комунїкациї морскої, будова нових зелїзниць і удержавлене декотрих лїнїй зелїзничих.

Наколи залагоджене так численних і важних задач має удати ся, то національні противности не повинні анї утрудняти анї колотити їх річевого полагодженя. Успішне полагоджене тих задач лиш підпоможе змаганя для добра кождого краю і народу, а надто причинить ся до ухиленя істнуючих трудностий і злученя всїх сил для спільного дїланя в хосен могучости і інтересів держави. Правительство буде безперестанно старати ся усувати перепони, що утрудняють наближене, навязати в межах обовязуючої конституциї угоду що до вирівнаня взаімно поборюючих ся претенсий, щоби в сей спосіб сотворити основу, на котрій противники могли би погодити ся, признаючи обопільно свої права і силу. Правительство надїє ся, що при помочи Всевишного погодять ся.

Обсяг і число проектів, які будуть предложені, ставляють до вас великі вимоги, але покладаю довіре ва вашу добру волю і силу до працї, що полагоджене тих справ приспішите також і тому, щоби соймам, всїх країв і королївств полишити більше часу і свободи руху для розвитку їх дїяльности. Се жадане випливає також з огляду на справедливе полагоджене справ, які передають ся автономічному рішеню соймів, а котрі то справи з ходом часу з причин річевих і в інтересї скоршої адмінїстрациї можуть бути лиш побільшені.

Дотично полїтики заграничної, то удало ся згідному співдїланю всїх держав запанувати над небезпечностию, яка повстала внаслїдок послїдних заколотів на всходї, та можна висказати надію, що акция піднята в тім напрямі, мимо деяких різниць в поглядах і сумнївів, які проявили ся в часї переговорів, доведе до успішної і справдї вдоволяючої розвязки. Відносить ся то передовсїм до викликаної необачно квестиї кретийскої, котра спонукала моє правительство, щоби в порозуміню з нашими союзниками і в строгій, довірочній єдности з иньшими дружними державами зарядило средства, котрих цїль здержати у відповідних межах аспірациї і тенденциї нарушуючі мир, а то при помочи акциї змагаючої до удержаня територияльного status quo. В наслїдок сего теперішне поведене Грециї не може під нїяким условем числити на признане держав, але з другої сторони мусить і Туреччина прийти до пересьвідченя, що возьме на себе велику одвічальність, скоро не увзглядняючи своїх найжизненнїйших інтересів, а против однодушних рад держав европейских, не хотїла би усунути сумні надужитя та удержала тим самим стан річи, що містить в собі зародок безнастанного неспокою. Можна надїяти ся, що і в тім напрямі наступить зарада і все потрібне.

Нехай отже судить ся вам, Вп. панове, члени обох палат ради державної, супротив мирного уложеня відносин заграничних, при згіднім і річевім співдїланю — довершити успішну працю для добра вітчини. Най Господь Всемогучий поблагословить ваш труд!“

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 1-го цьвітня 1897.

Пригадуємо, що завтра о год. 8. вечером сходимо ся в склянім павільонї готелю Вайса помянути Т. Шевченка.

Черновецкий маґістрат переходить нинї під управу бувшого старости сторожинецкого Йосифа Відмана, яко директора маґістрату.

Мінїстер для Галичини др. Рітнер має бути іменований охмістром архикнязя Отона. Бобжиньский заняв би его місце а Лясковский, делеґат краківский прийшов би на віцепрезидента шкільної ради краєвої.

Посол Шаєр вже від вчера на вом, випущений з ряшівскої вязницї.

Зі шкільництва. Провізоричний помічний учитель при тутешній гр. ор. мужескій школї Николай Гарас іменований сталим учителем при тій самій школї.

В кадетскій школї оборони краєвої у Відни на першім роцї опорожнених 150 місць. Подання треба вносити найдальше до 15. липня с. р. до „Commando der k. k. Landwehr-Cadettenschule in Wien (III. Boerhavegasse 25). До поданя треба залучити 1) Метрику, 2) Сьвідоцтво приналежности (Heimatschein), 3) Сьвідоцтво здоровля від військового лїкаря, 4) Сьвідоцтва шкільні з двох послїдних років, 5) Сьвідоцтво щеплення, 6) Сьвідоцтво моральности від полїтичної власти. Недостаточні або запізнені подання не будуть увзглядняти ся. Стараючі ся о приняте мусять відбути перед розпочатєм науки військову муштру через 4 до 5 тижднїв. Близші поясненя можна дістати просто від команди згаданої кадетскої школи.

Вечерницї в честь Шевченка відбули ся дня 25. марця в Петербурзї. *„Новое Время“* так пише про них: „В салї Павловій, в память поета Шевченка устроїли музикальний вечер, що відбув ся з дуже великим успіхом. Публики зібрало ся много. Удїл брали в нїм: хор Козаченка, артисти царских театрів, панї Михайлова і п. Кравченко-Деверин, панї Решетникова і др. Особливший успіх мала панї Решетникова. Єї українські піснї визвали безконечні оплески і домаганя повторень. Взагалї вечер випав дуже сьвітло.“

Допускають женщин до унїверситеских студий вже і в Австриї. Мінїстер Ґавч видав розпорядженє, котрим позваляє ся женщинам учащати на фільософічні студиї унїверситетскі, сли укінчили 18 лїт житя, і мають ґімназияльну матуру зложену в однїй з австрийских ґімназий.

Питанє артистичне. Юри, котре має принимати образи на найблизшу виставу париску на полях Елїзейских, буде мало трудне питанє до розвязаня. Талановитий молодий маляр Ів. Вебер представив незвиклий образ. Він намлював дуже реалїстично внутрішне уряджене торговлї мясом. Все там в найбільшім порядку: на стїнах висять полядвицї, передки, шинки і чвертки телятини, а різник, властитель тих всїх провянтів, стоїть розперши ся в дверех та виглядає покупнїв. Цїлий сей образ, спокійний не мав би в собі нїчого замітного, колиб не різник, що є вірним портретом князя Бісмарка; кожда найменьша подробиця в особі різника пригадує ексканцлера. Отсе важне питанє для судів виставових, чи приняти образ на виставу. Здає ся однак, що згоджено ся на останку вдоволити опінїю публичну, бо Парижани не радї би були, як би їх позбавлено приємности оглядання зелїзного канцлера в постати різника.

Дурному вічная память! Ілько Нїмець коло Манїтоби в Канадї замовив собі аж у Вікнї на Буковинї дві коси, дві сокири і один джаґан все разом за 4 зр. Але порто за тї річи коштує 8 зр. 8 кр. Добре зачав господарити на новій земли!

Дрібні вісти. — Касацийний трибунал у Відни потвердив засуд смерти виданий на Фока, котрий в своїм часї допустив ся був замаху динамітового на столяря Баша. — В Бродах завязало ся товариство „Руска Бесїда.“ Поки-що вписало ся 33 членів. Предсїдателем вибрано о крил. Ярему. — Жінка одного дневникаря в Сполучених Державах внесла подане до суду о роз-

---

щеники, розкинені по тисячах сїл, проводить житє на дрібних клопотах житєвих і відзиває ся тілько рідко з сїл, частїйше плаксивим голосом, як голосом одушевленя воєнного і побіди? Ваша інтелїґенция роздерта між собою на два ворожі табори, віруючих і невіруючих в будучність народу, народовцїв і ренеґатів, що безнастанно воюють між собою. Хто тому винен, чи Поляки чи наше правительство, що ви тратите більшу частину своїх сил на домашну борбу і спиняєте свій власний розвій? Ваш поступ — то поступ лїнивого вола в порівнаню з поспішним поїздом! А ми не маємо потреби тягнути вола за роги.

— Правда, пане! — перебив его Славко. — Та коли-б у Поляків платні ренеґати довгі лїта впоювали безнадїйність на будучність народу, так як у нас, — колиб розвій вашого народу поза границями Австриї, в Росиї спинили так безусловно, як наш, — колиб ваш побит економічний був такий лихий, як наш, — то ви певно не мали би тілько охоти до борби з нами як маєте. А проте наш нарід жиє; чей не заперечите, що велика частина нашої інтелїґенциї бажає житя народу і міряє ся з вами що сили.

— Ненавистию, а не роботою! — вколов маршалок.

— Ненавистию, виснованою з історичних подій — боронив ся Славко.

— Які ваші ідеали? — приступив щораз острійше маршалок, а староста і Більский тимчасом з усьміхом прислухували ся суперечцї.

— Наші демократичні ідеали певно більші вартні, як заскорузлість нїби-аристократів, як їх маловажене хлопа, як бережене власних кастових інтересів і традиций! Від коли ви стали на серіо дбати о свій люд? Прошу менї відповісти!

— Певно скорше, як Русини.

— Ледви! — відповів Славко.

— Ненависть і завзятість розгнїваної слабої дитини — от оружіє Русинів!

Староста вважав потрібним вмішати ся тепер в ту суперечку спокійною заміткою, що правительство австрийске в роцї 1890 дало початок до полагодженя руско-польских відносин. На се не Славко, а Більский відповів, що думає інакше: правительство приглядає ся спокійно борбі і вижидає мира між суперниками, стає при нагодї по сїй або по тій сторонї, звичайно по сторонї сильнїйшого, або заховує ся зовсїм байдуже, лишаючи народи на волю судьби. Тимчасом на думку Більского, коли би вся амбіция Поляків і Русинів лежала в тім, щоби з тих 70% анальфабетів поробити людий письменних, то Поляки і Русини на довгі лїта мали би стілько роботи, що їм відхотїло би ся борби і посяганя на чуже добро.

— Нї, пане Більский, — перечив ся маршалок — si vis pacem, para bellum*) — се одно і природне і правдиве!

— Біда тілько в тім, — замітив ще Славко — що ваше войско, уживане до тої війни, складає ся дуже часто з таких вояків, як наш війт Костишин... Їх ще й старшими роблять...

Колючі слова Славка поцїлили добре, так що маршалок і староста звели гнеть розмову на що иньше. Не хотїли запускати ся в дальшу бесїду, котра ставала щораз дразливійша.

— Руска молодїж складає ся з самих полїтиків — закінчив староста. — Чому ви, пане Левіцкий, не вчили ся на адвоката, тілько на сьвященика? Шкода вас!

Але прощаючи ся з господарем, ста-

*) Хочеш мира, то готов ся до війни!

від, опираючи свою жалобу на тім, що єї чоловік цїлими ночами пише статї, а над раном будить єї і велить відчитувати то, що написав. Суд прихилив ся до жалоби жінки і зізволив на розвід. — Одна учителька музики в Люївіль в Сполучених державах умираючи висказала в завіщаню бажанє, щоби єї поховали не в домовинї, але в любимім єї фортепянї. А позаяк се нікому нїчо не вадило, то сповнено волю небіжки.

Лапка на тхорі.

Написав

8) *Стефан Пятка.*

(*Дальше*).

V.

Гринь став тепер витягати по однїй скипцї з печі, кидати з досадою на припічок і говорив до Василя:

— Мара десь тобою товче по ночи. Де, говориш, що зїмав ся?... Ти думаєш, що тхір такий розум має, як ти?

— А бігмеж то, що такий, слухай, як в лапцї товче ся. Іду я попід стодолу, слухаю, щось калатає; кличу тата, кличу тебе, жаден не відзиває ся. Я до лапки, а она замкнена; але щось є, бігме є...

Висунув Гринь найперше подїлачку, потому заткальницю з під голови, потому сам висунув ся троха з печі на припічок, таки лежачи роздув огонь, положив одну, другу, третю скипку, засьвітив і глядить на брата.

Василь стоїть коло стола, затирає руки з радости, а в лапцї щось направду товче і хрупає.

Оба старші Козодої і той на печи і той в печи, попіднимали сонливі голови, поспирали ся на лікті, глядять і своїм очам не довіряють: чи то снить ся, чи таки на правду такий „полазник“ в хатї? В послїдних часах, від коли Василь відпав з присяжнівства, Козодої не одну дїйсність брали за сон, а не один сон за дїйсність. Они все ще сумнївали ся, щоби то тхір зловив ся.

Відхилив Василь троха дверцї лапки, тхір виставив морду і два ряди білих зубів до сьвітла, став гризти дошку.

— То щось таке як не тхір, на бани церковній я инакшого видів — каже Гринь і висунув ся з заткальницею ще більше з печі, спер ся одною рукою, а другою поправляв скипки, щоби лїпше видїти.

Відхилив Василь ще більше западку, а тхір з лапки гоп! скочив просто до старого Козодоя на печ і там на „гридах“ в темнім кутику причаїв ся.

Троха Іван збояв ся, але коли сини скричали „їмайте, тату, їмайте руками, він вас не вкусить, не бійте ся нїчого“ набрав сьміливости: витягнув з під себе мішок розтворив в той спосіб, що взяв оден конець в зуби а другі краї придержував руками, став підсувати ся осторожно, кликати трусь-трусь-трусь так як кріликів. Вже здавало ся єму, що тхір скочить до мішка, підніс один край мішка зубами висше а з зубами і голову, вдарив причолком о „гридку“, сполошив тхора. Скочив тхір на постель до спячої невісти з дитиною, а з постелї під запічок на бульбу.

Звинув ся Василь по хатї за сокирою, на злість не ма сокири: знайшов за столом маґлївницю, покалатав по бараболях а тхір гуль! з під постелї просто по при Гриня в піч.

— Гу-у-у якаж то біда неприємна, десь аж по під самий ніс, ще чоловіка помана наникає — зропотів Гринь не на жарти і вихопив ся з печі, вхопив заткальницю, заткав нею тхора в печи і сьміє ся, сердечно сьміє ся.

— Тепер уже мій той тхір — каже Василеви — а ти йди постав лапку на другого; я з тим уже сам собі дам раду!

— Як то твій?... — питає Василь здивований.

— Моя печ, то й мій тхір, моя шкіра, моє все...

— Щось твоє — гукнув Василь і гоп! заткальницею о землю, аж на кусні розлетїла ся, і з маґлївницю, запхав в печ, покалатав, покалатав, вигнав тхора знов на хату.

Розпочала ся тепер завзята погоня по хатї за тхором: оба брати, кождий на свою руку воювали, кождий хотїв для себе, тілько для себе дістати з тхора шкіру. Василь з маґлївницею, Гринь таки з лапкою, били оба по кутах, по печи, по припічку, всюди били, де тхір показав ся, але жаден не міг поцїлити.

Старий кричав ізза комина, „піч валить ся,“ невіста на постелї благала „дитича перелякає ся,“ нїчого не могло усмирити завзятих гонителїв тхора, бігали по хатї один за другим, та й бігали і били, що сили їм стало, аж засапались... Хоть тхір скрив ся де на хвилю, хоть причаїв ся де в кутї, то они таки били, гонили а не було нї що бити, нї що гонити.

Сховав ся тхір на хвилю, пропав мов під землю. Глядають, викалатують по кутах, нема тхора. Де він подїв ся? Нї під запічком, нї під печею, нї під лавою, нї в полици нема. Може в гойданцї, може в курманю на приспі, може в ступі?... Всюди переглянули навіть у кріликову яму заглядали, нема. Нема то нема, мара єго бери, щоби тілько знов не хотїв ся показати.

Утихомирили ся брати, тілько відсапують.

— Добре, що нема — думають — не буде нї тобі, нї менї, не буде жадному кривди.

— Якесь лихе перемінило ся в тхора — розумував старий за комином — то не тхір з церковної банї сюди приліз, то щось... щось... не годить ся і згадувати на против темної ночи, то... несамовитий тхір.

— В вас все несамовите, — каже Гринь — навіть і тота дранка несамовита: вже знов висить під образами на велику параду! Що прошу, що благаю вас: киньте раз тоту ганьбу в болото, або винесїть де до лїса і спалїть, а ви все своє...

— То я в тім ще дружбив кумови Янови Бандерскому, то тілько памятки з парубоцьких і войскових часів — толкував старий Козодій синови.

— То сховайте собі тоту парубоцьку памятку в таке місце, щоби єї люди не видїли. Порядна невіста комин соромила би ся тим заткати, а ви чим найбільше сьвято, тягнете то на себе...

— Ней висять там, ней...

— Отже не будуть висїти...

Почав Гринь стягати батьківску парубоцьку памятку з кульки а звідтам гуль! тхір на комим.

Є тхір, зявив ся!... Де єго ганьба запхала, аж під образи?!

Розпочала ся знов ще завзятїйша погоня, ще пристрастнїйша борба з тхором; стали ся брати випереджувати.

Тарах! Василь маґлївницею по комині, а тхір в полицю.

Тарах! Гринь лапкою по полици, а полиця з мисками і горшками на землю. Тілько черепє задзвонило.

Бігають брати за тхором, не дбають о судину. Вже скипки погасли на припічку, зробило ся темно, а они все ще викалатують. Скрізь вікно заглянув тепер повнолиций місяць, глумливо заглянув, тхір знать аж тепер замітив тоту діру в стїнї, висточив відкись з кута, сульнув прямо в вікно, тілько шиби забренькотїли, утїк на свободу.

Засьвітив Василь скипками, взяв макогін з приспи, гуркотить по маґлївници а сьміє ся, так сердечно сьміє ся, аж йойкає і каже братови що трісне, коли той сьміх не мине єго.

— Ба, та ти сьмієш ся, а вікно збите?— питає ся Гринь і лапку обома руками обняв, підніс мов кіянку держить у воздусї над головою брата.

— Або-ж маю плакати? — повідає Василь. Ти говорив і сьміяв ся, що твій тхір, нехайже тепер буде твій. Бігай тепер за ним, насип єму на хвіст соли, зїмай і всади єго в піч, а потому скажеш, що то твій.

Просить Гринь брата „не сьмій ся, Василю“, а Василь сьміє ся і тарахкотить макогоном по маґлївници та приговорює братови, щоби йшов до свого тестя Безвусого, начальника заскаржити тхора.

Не витерпів Гринь, вдарив лапкою Василя по правій руцї, полетїв макогін прямо Гриньовій жінцї на постели в голову, о малий волос, що дитину не забило, — і рука права Василеви повисла. Кинув Василь із-за горяча маґлївницею братови межи очи, але не поцїлив: Гринь скочив від комина в кочержник, маґлївниця зломила тілько держало з комина, комин роздвоїв ся: туловище похилило ся до старого на піч, шия подала ся на хату.

Так покінчили ся лови тхора.

Гринь бобванів у кочержнику, під ногами серед хати стоґнав Василь і невіста отирала слези, тихомирила перелякану дитину.

Старий Іван Козодій страхав ся також за комином; уже давно не зазнав такого страху, як нинї. Ще як вертав на студеного Миколи з гостини від свого одноокого кума, шляхтича Бандерского, і заломив ся на ледї, таха сама була огорнула єго розпука; тогди летїв в тоню, топив ся, а нинї здавало ся єму, що „середина“ печи туй туй упаде а він спече ся на печеню.

Скінчила ся ловля, остали ся наслїдки з неї, наслїдки глупої пристрасти і злоби тїсних голов. А причина тому, то бездїльність і байдужність про завтрішний день.

(*Дальше буде*).

роста ще иньшу думку сказав про Левіцкого: — Пане Заборовский, ви радикала тримаєте собі дома.

— Ну-ну — успокоював єго Заборовский — радикал і сьвященик в однїй особі... нї, він не радикал... Але добре учить менї хлопця.

Тимчасом сей учитель дїдичевого „хлопця“ стояв сам коло фортепяну, переглядав ілюстровану ґазету та передумував свою розмову з панами. До него підійшла на хвилю Маня і здивувала єго словами: — А то ви добре боронили своєї справи!

— Нї, зле боронив, тепер бачу. Ви чули нашу розмову?

— Чула дещо. Я вас обсервувала. А як ви виглядали!

— Як же!

— Такі запалені, завзяті, аж страшні! Так вам очи сьвітили ся!

— Я такий страшний?

— Але Маня на се вже не відповіла, бо в тій хвилї надійшов Більский, щоби попращати ся з нею. — —

(*Дальше буде*).

Телеґрами „Буковини“.

З дня 1-го цьвітня 1897 року.

Відень. Палата панів приняла одноголосно нагле внесенє кардинала Шенборна, щоби вибрати комісиї з 21 членів для традицийної відповіди на престольну бесїду. Комісию вибрали сейчас і відтак приступили до вибору сталих комісий.

Відень. На вчорашнім засїданю ради громадскої відчитав заступник бурмістра др. Люеґер письмо бурмістра Штробаха, де Штробах складає свою війтівску гідність міста Відня.

Канея. Ітїаляньский панцирний корабель бомбардував становиска інсурґентів, з котрих они стріляли на укріплену пристань Ішедін. Борба була дуже завзята.

Канея. Повстанцї вигнали Турків по завзятій борбі з позициї Спінальонґа, забрали муніцию, та один турецкий корабель.

Атени. Правительственні круги запевняють, що на бльокаду пристани Пірея відповість Гре-

ция виповідженем війни Туреччині. Всякий иньший почин правительства викликав би ворохобню в Греції, що могла би скинути короля з престола.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літоґрафічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

В Чернівцях виходить уже тринайцятий рік руска ґазета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляє ся она що дня кромі неділь і сьвят. Поміщає статї про справи буковиньскої Руси, але познакомлює читателїв також із справами Русинів в иньших землях руских. Дбає о добірні і цікаві фейлетони і взагалї о материял такий, що обходить кожду руску родину. Що **„Буковина“** цікава і для галицких Русинів, сьвідчить значне число передплатників єї в Галичинї. Передплата лише 10 злр. Адреса редакциї і адміністрациї *„Буковини“:* Чернівцї улиця Петровича число 2.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарнї

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛЇОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по **1 зр.** за річник, а всї 7 разом **6 зр.**

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток

для чемних дїточок.“

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодиноку книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просьвіти“ Ринок 10.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Памятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковинї

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і нїмецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселиці, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселиці .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

KUL